

ארבעה אחין פרק שלישי יבמות

לד.

עין משפט גד מצוה

בד א מ"י פ"ד מהל'
עגנות הלכה א'
מה ב מ"י שם הלכה
ד'
מו ג ד מ"י שם פ"ב
הלכה ח'
מו ה מ"י פ"י מהל'
מדות הלכה יב':

מוסף רש"י

יש אוכל אכילה אחת.
זית אחד (שבת קכ).
והי"ב עליה ארבע
חטאות ואשם אחד.
חייב משום חלב ומשום
נומך ומשום יום הכפורים
ומשום טמא שאכל את
הקדש, הרי ארבע חטאות
ואשם אחד מעילה, ואפילו
הוא כהן, גבי חלב דקדש
מועל הוא, דלמך מר כל
חלב לה' לזבות אימורי
קדשים קלים למעילה,
והנהו טולח איסור חל על
איסור ינהו, או על ידי
טולח או על ידי מוסף,
שהרי משנוגלה הבהמה
נאכר חלבה, אקדשה מיגו
דחל איסור מוקדשים אכשר
ועור חל נמי אהלו, הרי
טולח הוא ליה נומך, מיגו
דאיסופק בה איסורא לגבי
מוצח על חמיהו וז משום
נומך איסופק נמי לגבי
גבחה משום נומך, הרי
מוסף, אישמה גבחה, מיגו
דאיסופק הרי גבחה
בקדשים האכלים משום
טומאה, איסור נמי בהאי
חלב משום טומאה, הרי
קדשים האכלים משום
טומאה, איסור נמי בהאי
חלב משום טומאה, הרי
מאוס יוה"כ (שבועות כד).
בן גרושה, כן חלל, וז
גמור הוא דלמדי כהן
הנושא גרושה לא יחלל
זרעו, שמחללו מדין כהונה
(פסחים עב).
אליעזר מחייב
שהרי אכלה
שוגג, ורי יהושע פטור.
שעשה בדבר מלוה (פסחים
עב).

אם היתה שבת והוציאו בו, צפרק אמרו לו (כריתות דף ק, ר"ה)
לדקדק מכאן דאין עירוב והולאה ליום הכפורים מדאצטרין
למנקט אם היתה שבת כו' דהוה ליה למיתני ואם הוציאו חייב ומסיק
דיש עירוב והולאה ליוה"כ ולאפשי חיובי נקט שבת וחייב משום שבת
ויוה"כ וא"ת והיכי חשיב רבי מאיר
חיובי הולאה צדדי חיובי דלכילה מה
ענין זה אלל זה דכמו כן היה יכול
לומר אם עשה מלאכה שבת חייב
ואר"י משום דשבעת זליעה אחי נמי
חיובי הולאה אע"ג דלכתיב לא נח משום
דזליעתו וז היא הנחמה דלאמר רבא
צפרק המוליא י"ן (שבת דף פ, הוליא)
ז' אומיות וכתנן כשהוא מהלך חייב
דכתיבתו וז היא הנחמה:

והוציאו בפיו חייב, והא דלאמר
ציהננניע (שם דף כג, כד)
המוליא צפוי וצמרפקו פטור שלא
הוליא כדכך המוליאם צמדי דבר
אכילה הוה שפיר דרך הולאה ככך פי'
הקונטרס דליכא הכא איסור צת אחת
דכשקדש היום חל עליו איסור אכילת
יוה"כ ואיסור הולאה שבת וקשיא
לרבינו יצחק דמה ענין זה לאיסור חל
על איסור דאפילו למ"ד אין איסור חל
על איסור דאפילו צבת אחת הכא חל
לכולי עולמא אפילו צוה אחר זה ואפי'
יעשה אכילה והולאה צוה אחר זה
ואפילו חלו שבת ויום הכפורים צוה
אחר זה שצביל איסור מלאכת שבת
אם הוא תמלה לא ימנע איסור אכילת
יום הכפורים לחול אחריו שעדיין לא
נאכר זה וממתה השבת וכן אפרכא
ואמר רבי יצחק דאיסור צבת אחת
היינו איסור הולאה שבת ואיסור
הולאה דיוה"כ דכפרית נקט שבת
לאפשי חיובי: **מטעה** בדבר מצוה
פטור. וא"ת והא צפקסם צפרק אלו
דברים (דף עב, עג) וסע' מוקי רבי מאיר
פלוגתייהו צשתי מיעוקות אחד למול
הרי טועה צאשמו: **בערב** הפסח בו, המ"ל משום דאכילת
מרומה איקרי עבודה וטעמא דרבי יהושע משום דכתיב ו (ופועל
ידיו מרצה אפילו חללים כדלמך פרק אלו דברים (פסחים דף עג, עג):
באיסור בת אחת ואיבא דרבי שמעון, ואפי' שפיר אפילו
כרבי יהושע דרבי שמעון אית ליה צפרק אלו
דברים (שם) דלרבי יהושע טעה דבדר מלוה ולא עשה מלוה חייב:
מתוך שלשה עשר לאחור שלשה עשר לאחוריו אינהו,
כן גירסת הקונטרס וקשה ללך הוה צבת אחת לדנות
חל

ומאן הוי טמא, דממני' דאית ליה איסור חל על איסור צין על ידי
כולל צין באיסור מוסף צין על ידי צת אחת כגון אלו שחייצין ארבע
חטאות (א) וכשקדש ראובן את רחל תמלה נאכרה על שמעון משום
אשת אח ואשת איש והיינו צת אחת וקמחייב ליה תנא דידן אחריוהו

ומאן הוי תנא דאית ליה איסור כולל ואיסור
מוסף ואיסור בת אחת אמר רב יהודה אמר
רב ר"מ היא (ב) דתנאי (ג) ב"ש אוכל אכילה אחת
וחייב עליה ארבע חטאות ואשם אחד טמא
שאכל חלב והוא נותר מן מוקדשין ביוה"כ
ר' מאיר אומר אם היתה שבת והוציאו בפיו
חייב אמרו לו אינו מן השם ור"מ אליבא
דמאן אי אליבא דרבי יהושע האמר מטעה
בדבר מצוה פטור אלא אליבא דרבי אליעזר
איבעית אימא לעולם אליבא דרבי יהושע כי
קאמר רבי יהושע מטעה בדבר מצוה פטור
הנ"מ גבי תינוקות ידומנו בהול אבל האי ביון
דאין זמנו בהול לא והרי תרומה דאין זמנו
בהול וקפטר דתנן ה"ה היה אוכל בתרומה
וגודע שהוא בן גרושה או בן חלוצה רבי
אליעזר מחייב קרן וחומש ורבי יהושע פטור
הא איתמר עליה אמר רב ביבי בר אבבי
הכא בתרומה בערב הפסח עסקינן דזמנה
בהול ואי בעית אימא באיסור בת אחת
ואליבא דר' שמעון בשלמא כ"ה בולה משכחת
להו דשוניהו שליח ושוו אינהו שליח ופגע
שליח בשליח אלא גדות היכי משכחת לה
אמר רב עמרם אמר רב בשופעות מתוך י"ג
לאחר שלשה עשר לאחוריו אינהו מתוך
שנים עשר לאחר שנים עשר לאחוריו אינהו:
מפרישים אותן: והא אין אשה מתעברת
בביאה ראשונה אמר ר"נ אמר רבה בר
אבוה שבעלו ושנו (א) ואלא הא דתנא ר' חייא
הרי כאן ט"ז חטאות תלתין ותרתין הויין
וליסעמך לר' אליעזר דמחייב על כל כח וכח
טובא הויין אלא דבכה ראשון קחשיב ה"ג
דביאה ראשונה קחשיב א"ל רבא לרב נחמן
והא

(א) [ג'ל דמנן] (ב) שבת קכ.
שבעות כד: כריתות יג';
(ג) מדות פ"ח מ"א
פסחים עג: מכות יא';
(ד) [פסחים עג:]; (ה) [ג'
חטאות ז"מ עא: ד"ה
כגון]; (ו) [דף קד, ט]; (ז) [ליתא
שם וע"פ פ"ב מ"ה צפ'
המשניות להרמב"ם,
(ח) וע"י חטאות כריתות
יד, ד"ה אם ומוקפות שבת
יג, ד"ה לא יעמוד ומוס'
ערוכין כ"ה ל"ה]

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה ומאן וכו'
דכשקדש ראובן:
(ב) ד"ה על כל כח וכו'
ובמסכת כריתות היה
משמע: (ג) תוספות ד"ה
צפרק וכו' משום דלמדי
ברך ה' חילו ופועל ידיו:

הגהות הגר"א

[א] ג' (ואלף הא כו' עד
דביאה ראשונה קחשיב)
מ"א:

תוספות ישינים

ומאן הוי תנא דאית ליה
איסור כולל ואיסור מוסף
ואיסור צת אחת איסור
אמר רב ר"מ היא, ה"ה הו'
נמי למיתני רבי יוסף היא
דאית ליה איסור טולח יוה"כ
דאית ליה איסור מוסף
ואיסור צת אחת אלל נקט
רבי מאיר משום דאית ליה
כדיאל כל הוי יחד טולח
ומוסף וצת אחת:

רבי מאיר איהו כה"ג איסור חל על איסור מיהו היכא דקא מתכוין
לדבר מלוה לישא אשה כמאן מרבותיו סבירא ליה לרבי מאיר בטענה
דבדר מלוה ולא עשה מלוה אי אליבא דר' יהושע האמר פטור במס'
שבת צפרק ר' אליעזר דמילה (דף קג), דתניא התם בגמ' מי שהיו לו
שני מיעוקות אחד למול צבת ואחד למול צא' צבת ושכח ומל את של
אחד בשבת צבת דהיינו נמי טעה דבדר מלוה ולא עשה מלוה
שעדיין לא הגיע זמנו פטור ר' יהושע: דזמנו צוה. שהיה טרוד
למול את של שבת כדי שלא יעבור זמנו: אלל הכא. גבי נשואין אין
זמנו צוה. דאין זמן קבוע למלוה וה"ל למדק: סרומה צערב הפסח
זמנו צוה. שאלה תשרף: ואיבעית אימא. כולה ממני' לאו ר' מאיר
היא אלל אפילו לר"ש דמיקל הכא מודי וכגון דחלו כולוה צבת אחת:
דשוו אינהו. שני האחין שליח אחד להולין את הקדושין לשתי אחיות
והן בשא שליח אחד לקבל קדושין: ופגע שליח בשליח. וחלו יחד זה
על זה וזה על זה איסור אשת איש ואיסור אשת אח ואחות אשה: אלל

נדום היכי מלי משכחה לה. צב"א עם קדושין אי קדושין קדמו לנדום זה הרי אשת איש ואחות אשה ואשת אח קדמו ומו לא אחי נדות וחייב ואפי'
נדום קדים תו לא אחי איסור אחריוהו וחייב: **אמר רב עמרם אמרי** צי רב. משכחת לה ט"ז חטאות באיסור צת אחת צשופעות מתוך י"ג שנה
ללידת הצעלים לאחר י"ג: לאחוריו אינהו. כלומר טעם זה כדי לחייב הזכרים שחלו כולן עליהן צב"א דבהן יומא אחו לכלל עושין: ומסוך י"ב
לאחר י"ב לאחוריו אינהו. שהאשה צאה לכלל עושין צת י"ב שנה ויום אחד והזכר ל"ג יום אחד ומשכחת לה שגולדו הזכרים צאחד צתשרי
והנקבות צאחד צתשרי לשנה הבאה וציום אחד מישלם י"ב לנקבות שהן י"ג לזכרים ומסרו קדושין שיחולו ליום המחרת כשהן נעשין גדולים דיום
אחד צשנת י"ג צעינן לנקבות ויום אחד צשנת י"ד לזכרים והתחילו שופעות בקוף י"ב ללידה עד למחר ואע"ג שהנדום קדם לו הוה אסורות
לאילו שני שאינן בכלל מלוה ולא אלו אסורות בהן לפי שאינן בני מלוה נמלאו הקדושין ואיסור עושג נדות חל עליהם כששכחה ר"ה של י"ג לנקבות
שהיה שנת י"ד לזכרים הקדושין והנדום קדמו לגדלותן ותלוין ועומדין לחול כשיגדלו וצשעה אחת חלו כולן. ולהכי נקט שופעות דאי אפשר
ללמנא פריסת נדה ומפיסת קדושין צשעה אחת אלא"כ קדמו שעה אחת צקטנותן: **סלתין ותרסין** הויין. דהא מתנייתן כר' אליעזר אוקמינן
לעיל ושמעינן ליה דלאמר חייב על כל ציאה וציאה לקמן (דף קג, כג). ובמסכת כריתות (דף קד, טו): **על כל כח וכו**. של ציאה לקמן צפרק האשה
(דף קג). והתם הכי תניא צא עליה חור וצא עליה חייב על כל אחת דברי רבי אליעזר וכיון דשמעינן ליה לרבי אליעזר דמחייב אשתי ציאות
בעעלם אחת על כרחך שמעת ליה נמי צציאה אחת כמה חיוצין דכל כח וכוה הנאה של ציאה צפני עגמה היא ולרבינן הוא דלא מייחייב אלל אחת
משום דכולן בעעלם אחת הן וצשתי ציאות נמי לא הוו מייחייב אלל חדא אלל אי הוה ידיעה צין כח לכח הוה מייחייב אלל חד וחד כדתנן
צשבעות (דף יד): ובמסכת (ב) הוריות (דף קד) היה משמש עם הטהורה ואמרה לו נטמאתי ופירש מיד חייב שיאחורו הגאה לו כציאות ולר'
אליעזר דלאמר ציאות מחלקות אית ליה נמי כוחות מחלקין וממני' כרבי אליעזר אוקמינא לעיל והיכי תני רבי חייא שש עשרה ומו לא:

והא